

Infodossier AZC Oldenzaal

Stand van zaken tot en met 12 mei 2026

Samengesteld op 12 mei 2026

Overzicht

Oldenzaal staat in mei 2026 op een gevoelig kruispunt. De gemeente heeft op grond van de Spreidingswet een taakstelling van circa 158 opvangplaatsen voor asielzoekers, maar heeft tot dusver nog geen locatie voor een AZC aangewezen. Tegelijk ligt er een beoogde coalitie van Solidair Oldenzaal, CDA en VVD, waarvan in elk geval Solidair Oldenzaal en VVD zich publiekelijk als tegenstander van een AZC in Oldenzaal hebben opgesteld.

Het dossier laat een botsing zien tussen landelijke rechtsstatelijke plicht en lokale politieke belofte. Juridisch is de taakstelling blijven staan na afgewezen bezwaren, terwijl politiek juist is ingezet op vertraging, temporisering en uitstel. Daardoor is het vraagstuk in korte tijd veranderd van een beleidsdiscussie in een bestuurlijke stresstest voor het nieuwe college.

Kernpunten

- **Wettelijke taak:** Oldenzaal moet circa 158 asielzoekers opvangen op grond van het verdeelbesluit onder de Spreidingswet.
- **Juridische status:** Bezwaren zijn ongegrond verklaard; de taakstelling staat overeind.
- **Huidige uitvoering:** Er is nog geen concrete AZC-locatie aangewezen.
- **Bestuurlijke fase:** Oldenzaal bevindt zich op trede 2 van de interventieladder van het Rijk.
- **Politieke lijn:** VVD en Solidair Oldenzaal zijn uitgesproken tegen een AZC in Oldenzaal.
- **Risico:** Bij uitblijven van voortgang kan het Rijk opschalen naar actief toezicht en uiteindelijk zelf een locatie aanwijzen.

Tijdlijn

1. 2024-2025 — Taakstelling en eerste verzet

Via het landelijke verdeelbesluit krijgt Oldenzaal de opdracht om ongeveer 150 tot 158 asielzoekers op te vangen. Op verzoek van een raadsmeerderheid dient het college in 2025 bezwaar in tegen dit besluit, waarmee het dossier politiek wordt vertraagd voordat er überhaupt een locatie in beeld is. In deze fase worden geen concrete stappen gezet om een opvangplek aan te wijzen.

2. Eind 2025 — Bezwaar afgewezen

De bezwaren van Oldenzaal worden eind 2025 grotendeels ongegrond verklaard, zodat de juridische basis van de taakstelling overeind blijft. Minister Mona Keijzer verklaart het bezwaarschrift definitief ongegrond en het college gaat niet verder in beroep.

Vervolgens geeft een raadsmeerderheid het college opdracht om tot de verkiezingen geen verdere stappen te zetten in de uitvoering van het verdeelbesluit.

3. Januari-maart 2026 — Campagne en profilering

In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen profileert de Oldenzaalse VVD zich nadrukkelijk met de boodschap: “geen AZC in Oldenzaal, wél verantwoordelijkheid blijven nemen”. Daarbij wijst de partij op de opvang van statushouders en andere vormen van bijdrage, en stelt zij dat een extra AZC niet nodig is. Solidair Oldenzaal positioneert zich eveneens als uitgesproken tegenstander van een AZC in de gemeente.

4. Maart 2026 — Verkiezingsuitslag en temporisering

Na de verkiezingen wordt Solidair Oldenzaal de grote winnaar, terwijl WG fors terrein verliest. In de nieuwe raad dienen SO en VVD een motie in om gevoelige dossiers, waaronder de uitvoering van het verdeelbesluit asielopvang, te temporiseren. Daarmee wordt het demissionaire college politiek op afstand gezet van elke inhoudelijke beslissing over het AZC-dossier.

5. April 2026 — Brief uit Den Haag

In april vraagt het ministerie van Justitie en Veiligheid Oldenzaal per brief om binnen drie weken aan te geven hoe de gemeente de taakstelling van 158 opvangplekken gaat invullen. Tegelijk komt de gemeente op trede 2 van de interventieladder terecht, wat betekent dat het Rijk formeel aanmaant en bij uitblijvende voortgang kan opschalen. In de berichtgeving wordt benadrukt dat actief toezicht en uiteindelijk een door de minister aangewezen locatie tot de mogelijkheden behoren.

6. Eind april - begin mei 2026 — Coalitie en uitstel

Terwijl een nieuwe coalitie van Solidair Oldenzaal, CDA en VVD in de maak is, vraagt het demissionaire college om uitstel voor een inhoudelijke reactie op de brief van het ministerie. Het argument is dat het nieuwe college zo spoedig mogelijk na installatie een standpunt zal bepalen. Feitelijk betekent dit dat een juridisch urgent dossier politiek wordt doorgeschoven naar de nieuwe machtsverhoudingen.

Politieke duiding

De kern van het conflict is dat lokaal bestuur en landelijke normstelling hier frontaal op elkaar botsen. De raad en de beoogde coalitie hebben richting kiezers een boodschap van afhoudendheid of afwijzing afgegeven, terwijl het Rijk juist steeds dwingender aandringt op naleving van de wet.

De gekozen strategie was lange tijd: geen definitief nee zeggen in juridische zin, maar wel zo weinig mogelijk praktische uitvoering geven. Dat leverde politiek ruimte op in

verkiezingstijd, maar bestuurlijk vooral tijdverlies. Nu de ministeriële druk toeneemt, wordt duidelijk dat uitstel niet hetzelfde is als ontsnappen aan de verplichting.

Bestuurlijke risico's

- Verdere escalatie op de interventieladder richting actief toezicht.
- Regieverlies: het Rijk kan uiteindelijk zelf een locatie aanwijzen.
- Politieke geloofwaardigheidsproblemen voor partijen die een hard “geen AZC”-signaal afgaven.
- Spanningen binnen de beoogde coalitie, met name vanwege de dubbelrol van het CDA (lokaal in coalitie met AZC-tegenstanders, landelijk verantwoordelijk voor uitvoering).

Stand per 12 mei 2026

Per 12 mei 2026 heeft Oldenzaal nog geen AZC-locatie, de wettelijke taakstelling geldt nog steeds, en het Rijk heeft al een volgende stap in het toezichtstraject voorbereid. Daarmee is het dossier niet langer alleen een debat over opvang, maar ook een proef op de som voor de vraag hoeveel speelruimte lokale politiek nog heeft wanneer landelijke wetgeving eenmaal is vastgesteld.